GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 19.

W Niedzielę Dnia 5. Marca 1809.

Z Wiednia d. 25. Lutego.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć raczył dla Monarchii Austryackiey postanowić oddzielną dyrekcyą budowniczą, która zostawać ma pod bezpośredniem dozorem jeneralnego rachunkow dyrektoryatu, i nadwornym budowniczym Radcą i Dyrektorem, w stopniu nadwornego Kommissarza mianować dotychczasowego niższey Austryi rządowego Radcę, Jozefa Schemerl, a Radcami budowniczemi, w stopniu naymłodszych rządowych Radcow, przeszłego Assessora budowniczey nadworney kommissyi i przełożonego nadworney budowniczey buchalteryi, Mateusza Lechnera, tudzież nadwornego Sekretarza przy połączoney nadworney kancellaryi, Ernesta Barona Feuchtersleben, i 2go Przełożonego budownictwa wodnego niższey Austryi, Jana Barona Pokassi.

Uroczystość urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Jmć obchodzona była od wszystkich mieszkańcow Gracu z odpowiadaiącą miłości i przychylności do łaskawego Monarchy Austryackiego Cesarstwa okazałością i radością. Przed południem odprawiona została w katedralnym kościele uroczysta wotywa z kazaniem, na którey znaydowały się cywilne i woyskowe władze, wszystka szlachta i liczna publiczność. W czasie nabożeństwa dawała uszykowana przed kościołem dywizya granadyerow C. K. regimentu pieszego St. Julien, a na rynku milicya mieyska z ręczney broni ognia, który powtarzały działa na wałach i w twierdzy.

D. 22 Lutego umarł w tuteyszey stolicy po długiey chorobie, w 56 roku życia, Hrabia Ludwik Cobenzl, Pan na Proseck, Habsberg, Lueg i Lohitsch w Krainie, W. Czesnik tey prowincyi, kawaler orderu złotego Runa, orderu Maltańskiego i S. Szczepana, C. K. szambelan i tayny radca, Minister stanu i konferencyyny. Urodził się d. 21 Listopada 1753 w Bruxelli. Po śmierci swoiego oyca, Karola Jana Cobenzl, pełnomocnego ministra w Niderlandach, wszedł Ludwik w roku 1772 w Cesarską służbę pod Ministrem Pergenem po nabyciu Galicyi i Lodomeryi. Potem znaydował się na rożnych poselstwach, a mianowicie przez 20 lat w Peterzburgu. Zręczność i światło iego zwrociły na niego uwagę Monarchy, odwołany z Peterzburga został, i po zawarciu przedugodnych warunkow w Loeben, zawarł d. 17 Października 1797 traktat pokoiu w Cam-

po-Formio, a potem w Grudniu tegoż roku woyskową umowę z teraźnieyszym Cesarzem Francuzow. Po naradzeniach w Selz 1798 udał się znowu do Peterzburga; d. 9 Lutego 1801 zawarł powtorny pokoy w Lunewillu z Jozefem Bonaparte, i wszedł w Wrześniu na przeznaczony od dawna urząd aktualnego Ministra stanu i konferencyynego i taynego nadwornego wicekanclerza stanu do spraw zagranicznych, który d. 24 Grudnia 1805 zleżył.

Dzisieysza gazeta dworska zawiera następuiący artykuł z Hiszpanii:

Madrycka gazeta dworska ogłosiła następuiący okolnik, który Król wydał do Arcy biskupow i biskupow swoiego królestwa:

"Don Jozef Napoleon, z Bożey łaski i przez konstytucyą państwa, Król Hiszpański i Indyyski. Za powrotem naszem do stolicy państwa naypierwszą było naszą staraunością i obowiązkiem rzucić się do nóg Boga, który rozrządza koronami i zaręczyliśmy przed nim, iż całe nasze życie obrocimy na uszczęśliwienie szlachetnego narodu, który staranności naszey powierzyć raczył. W tym iedynie celu, który zgadza się z naydroższemi naszemi zamysłami, obrociliśmy do niego naypokornieysze nasze modły. Cóż znaczy ieden człowiek pomiędzy nie zmierną ludnością ziemi? Czemże iest w oczach Odwiecznego! On ieden zna i przenika myśli ludzkie i rozrządza ich przeznaczeniem. Kto szczerze pragnie dobra wspól ludzi, służy Bogu i wspiera go Wszechmocna iego Dobroć. Pragniemy, abyście modły powierzonych waszemu staraniu wiernych do tey zwrocili myśli. Prośmy wszyscy żywego Boga, aby zesłał do nas ducha pokoiu i mądrości; wyprzysięgniymy się wszyscy namiętności, i zatrudniymy się iedynie myślą, która nam przystoi i którą ogólny interes monarchii wskazuie. Niechay za przyczyną modłow nastąpi spokoyność i szczęśliwość po niezgodzie, która wszystkich ogarnęła. Dziękuymy Bogu za zwycięztwa, których udzielić raczył woysku Nayiaśnieyszego naszego Brata i potężnego Sprzymierzyńca, który przy popieraniu praw naszych swą siłą, nie ma innego celu, iak i zrządzić Hiszpanii długi, na iey niepodległości gruntuiący się pokoy. Woyska Francuzkie opuszczą prowincye Hiszpańskie, iak tylko przywrocona w nich zostanie spokoyność i okażą swoie przywiązanie do tronu. Zamiarem naszem iest, abyście każdemu plebanowi waszey dyecezyi rozkazali w pierwszą niedzielę po odebraniu niniejszego pisma, odśpiewać uroczyste *Te Deum*. —— Działo się w pałacu Madryckim d. 24 Stycznia 1809.

(Pod.) *Ja Król.*

Minister sekret. stanu J. K. M.
(Pod.) *Mariano Lud. Urquiio.*"

Dokończenie rapportu Jenerała porucznika Hope do Jenerała Baird.

"D. 17 Stycznia o godzinie 8 z rana postąpiły lekkie nieprzyiacielskie woyska przeciw Korunie i osadziły nie zadługo wzgórki S. Łucyi, które strychnią przedporcie. Pomimo tey okoliczności i licznych z powodu mieyscowego położenia wynikaiących przykrości, zaczęła brygada Jenerała Hill wsiadać na okręty, gdyż nie obawiano się, ażeby tylna straż attakowaną bydź mogła i rozporządzenia Hiszpanow zdawały się bydź dobre, i do godziny 3 po południu ukończyła wsiadanie. Jenerał major Beresford, który z wiadomą WPanu i całemu woysku zręcznością i ukontentowaniem Hiszpańskiego rządu zasłaniaiąc nasze poruszenia, potrzebne przygotowania poczynił, cofnął swe woyska rowno z zmierzchem z szczytu lądowego i o godzinie 1 po północy znaydo-

wała się iuż iego brygada i chorzy żołnierze na okrętach. Położenie stanu rzeczy nie daie nam prawa do nadziei, aby zwycięztwo, które Opatrzność orężowi naszemu udzieli, przyniosło świetne owoce dla W. Brytanii. Zwycięztwo nasze przyćmione iest stratą iednego z naylepszych naszych wodzów, i odniesione iest dopiero na ukończeniu przykrey naszey służby. Korzystne stanowisko nieprzyiaciela, korzystnieyszy rozkład iego woyska i przewyższaiąca iego liczba nie dozwalaią nam z niego korzystać. Pocieszną atoli iest dla WPana, dla woyska i dla kraiu rzeczą, iż aczkolwiek w przykrych znaydowaliśmy się okolicznościach, nie potrafiły one iednak przyćmić sławy oręża Angielskiego. Woysko Angielskie, które w naypięknieyszey nad iei wstąpiło na ziemię Hiszpańską, nie potrafiło się ieszcze połączyć, gdy przez kilkokrotne nieszczęścia zniszczone woyska Hiszpańskie, zostawiły go własney sile. Poruszenia korpusu Angielskiego, który się po nad Duero postępował, spodziewać się kazały, iż przynaymniey poładniowa Hiszpania uratowaną bydź będzie mogła; lecz wspaniałe te usiłowania oswobodzenia nieszczęśliwego ludu, podały tylko nieprzyiacielowi sposobność do zgromadzenia licznych swoich woysk i do obrócenia całey siły do zniszczenia pozostałych ieszcze iedynych w północney Hiszpanii regularnych woysk. Wiadomo WPanu iak szybko to systema uskutecznione zostało. Okoliczności wskazały potrzebę wielu nagłych i uciążliwych marszow, przez które liczba żołnierzy zmnieyszona została, opadli na siłach i utrzymywanie stało się trudnem. Pomimo wszystkich tych przeszkod i ważnieyszey ieszcze konieczności zasłonienia na czas nieiaki portu Koruny, nie pokazała się iednak niewzruszona odwaga woysk Angielskich w iaśnieyszym świetle iak tą razą; przechodzi bowiem to wszystko, czego tylko mogłeś się WPan po doświadczoney szacowaney odwadze naszego woyska spodziewać. Nie ma żadnego żołnierza, któryby nie korzystał chciwie z okazyi popisania się; trudną byłoby zatem dla mnie rzeczą opisać męztwo każdego z osobna żołnierza. Brygady Jenerałow majorow Lordów Bentinck, Mannirgham i Leith, iako też dowodzona przez Jenerała majora Warde brygada gwardyi, były naywięcey na nieprzyiacielskie attaki wystawione. Tak officerowie iako i żołnierze zasługuią na naywiększą pochwałę. Jenerał major Hill i Pułkownik Catlin Crawfurd utrzymali z naywiększą zręczdością stanowiska lewego skrzydła. Regimenta 4ty, 42, 50 i 87my, i część brygady gwardyi i 26ty regiment wytrzymały naypotężnieyszy nieprzyiacielski ogień. Podpułkownik i Jenerał Kwatermistrz Moray bardzo mi był użyteczny. Przykro mi, że choroba Jenerała adjutanta Clinton pozbawiła mnie iego usługi. — Gdy większa część floty wczoray w wieczor udała się na morze, i gdy wsadzone na przewozowe statki korpusy pomieszały się, nie mogę zatem podać WPanu przynaymniey w tey chwili pocztu naszey straty. Spodziewam się iednak, że strata w ludziach nie iest tak wielka, iakby kto rozumiał; zabitych nie rachuię więcey iak 7 do 800 ludzi. Strata nieprzyiaciela ziewiadoma nam iest; ale sądząc z pewnych okoliczności, iest dwa razy od naszey większa. Mamy znaczną liczbę jeńcow, ale dotąd nie miałem czasu ich spisać. Wielu officerow wyższego stopnia iest zabitych lub ranionych; lecz w tey chwili wiem tylko o zabitych Podpułkowniku Napier od 92 reg. o Majorach Napier i Stanhope od 50 reg. a ranionych o Pułk. Wink od 4, Podpułkowniku Maxwel od 26go, Porucz. Fane od 59, Poruczniku Griffith od gwardyi i o Ma-

jorach Miller i Williams od 81go regimentu. Nie rozwodzę się nad wysokiemi przymiotami Jenerała porucznika Moore, które umiałeś WPan cenić, nie wspominam nawet o stracie, którą woysko i naród poniosł; powiem tylko, że śmierć iego pozbawiła maie doświadczonego przyiaciela; lecz bardziey ieszcze ubolewam nad iego stratą dla oyczyzny. Wszyscy, którzy go znali i szanowali, powiedzą, iż uskuteczniwszy z naywiększą odwagą tak trudne cofnienie, zakończył śmiercią chwalebny swoy zawod, który powiększył w oczach nieprzyiaciela imie Angielskiego żołnierza. Wyrwany oyczyznie został, iak nieśmiertelny Wolf, na początku poświęconego iey życia; podobnie iak Wolf oddychał do ostatniey chwili zwycięztwem. Jego i Wolfa pamięć będzie zawsze święta w kraiu, który szczerze kochał i wiernie mu służył. Nakoniec spodziewam się, iż w krótce zobaczę WPana powroconego służbie woyskowey, i ubolewam bardzo nad nieszczęśliwym przypadkiem, który WPana oddalił z placu boiu, i tym sposobem przeszło dowodztwo do daleko słabszych od WPana rąk. Mam honor bydź, &c.

John Hope.„

Z Londynu d. 21. Stycznia.

Posiedzenia parlamentu zagaione d. 19 Stycznia przez wyznaczoną przez Króla kommissyą następuiącą mową zostały:

" Lordowie i Członki niższey izby! Odebraliśmy od J. K. Mci zlecenie, abyśmy wam oświadczyli, iż J. K. Mość zwołał was w zupełnem przekonaniu, że całem sercem wspierać go będziecie w popieraniu dalszey woyny, którey nie można bezpiecznie i chwalebnie ukończyć, ieżeli nie będzie dzielnie i z wytrwałością prowadzona.

" Upoważnionemi iesteśmy uwiadomić was, iż J. K. Mość dał rozkaz, aby udzielone wam były kopiie przysłanych J. K. Mci z Erfurtu propozycyy do pokoiu, iako też kopiie korrespondencyi, która z tego powodu zachodziła z rządami Rossyyskim i Francuzkim, tudzież oświadczenia, które ogłoszone zostały przy ukończeniu powyższey korrespondencyi.

" J. K. Mość spodziewa się, iż dzielić z nim będziecie uczucia, które J. K. Mość wyraził, odpowiadaiąc na propozycyą, ażeby rozpoczynaiąc układy o pokoy, odstąpił sprawy Hiszpanii, za którą tak uroczyście niedawno się oświadczył.

" Mamy zlecenie donieść wam, iż J. K. Mość odbiera ciągle ieszcze od Hiszpańskiego rządu nayważnieysze zapewnienia, że trwa ciągle w utrzymaniu prawey Monarchii i niepodległości Hiszpanii, i rozkazał J. K. Mość was zapewnić, iż póki naród Hiszpański wiernym będzie temu postanowieniu, J. K. Mość nie przestanie wspierać go i dzielney dodawać mu pomocy.

" J. K. Mość ponowił Hiszpańskiemu narodowi w chwili iego kłopotu i nieszczęść owe przyrzeczenia i obowiązki, do których skłonił się ochoczo w początkach iego powstania przeciw uzurpacyi i tyranii Francuzkiey, i mamy zlecenie oświadczyć wam, iż obowiązkom tem nadał J. K. Mość kształt traktatu przymierza, który przełożony wam zostanie, iak tylko obustronne zatwierdzenia wymienione zostaną.

" J. K. Mość rozkazał oznaymić wam, iż iakkolwiek wielkie czyny iego woyska w Portugalii i oswobodzenie królestwa iego sprzymierzeńca od jarzma Francuzkiego woyska żywe sprawiły mu ukontentowanie, tak znowu z nayWiększem postrzegł żalem, że ta kampaniia ukończona została rozeymem czyli umową, którey warunki takie były, że J. K.

M. ść musiał ie formalnie naganić.

Mamy daley zlecenie oświadczyć wam, że J. K. Mość spodziewa się z pewnością, iż zechcecie go postawić w stanie do wypłacania na dal Królowi Szwedzkiemu przyrzeczonych przez J. K. M. ść pieniężnych posiłkow. Monarcha ten ma w nieszczęśliwem teraźnieyszem swoim stanie szczególnieysze prawo do wsparcia J. K. Mci, gdyż idąc za przykładem J. K. Mci odrzucił wszelkie propozycye do układow o pokoy, ieżeli Hiszpaniia nie będzie do nich przypuszczona.

"Członki niższey izby! Odebraliśmy od J. K. Mci rozkaz uwiadomić was, iż J. K. Mość rozkazał podać wam rachunek wydatkow roku teraźnieyszego. J. K. Mość spodziewa się, iż przez zwykłą waszą gorliwość i przychylność obmyślicie na dal także środki, iakich dzielne prowadzenie woyny wymaga, i ufa waszey mądrości, że wynaydziecie do tego naymniey uciemiężaiące dosyć uciśniony lud sposoby.

" J. K. Mość iest zapewniony, iż dowiecie się z ukontentowaniem, że pomimo środkow, które nieprzyiaciel przedsięwziął w celu zniszczenia handlu i źrodeł naszego królestwa, dochody iednak pomnażaią się codziennie.

" Lordowie i Członki niższey izby! Mamy zlecenie donieść wam, iż uchwalone na ostatnich posiedzeniach parlamentu mieyscowe milicye utworzone szybko zostały i obiecuią naywiększe i naytrwalsze dla kraiu korzyści.

" Odebraliśmy od J. K. Mci rozkaz, abyśmy wam szczególniey zalecili, żebyście zastanowili się nad ważnem interessem stanu, o który woynę toczemy, i bez żadney zwłoki przedsięwzieli naydogodnieysze środki do pomnożenia regularnego woyska, aby J. K. Mość był w stanie bez zmnieyszenia obrony kraiu, użyć swego woyska gdzie będzie widział potrzebę i zakończyć woynę, do którey iest wciągniony, z chwałą swey korony, dobrem sprzymierzyńcow, Europy i całego świata.,,

Dziennik *Star* donosząc o sporach w niższey izbie wyraża: P. Canning przyniosłszy papiery, tyczące się Korrespondencyi z Rossyą i Francyą względem nadesłanych z Erfurtu propozycyy do pokoiu, położył ie na stole izby, dodaiąc, iż ważną iest rzeczą, aby zatrudniono się iak nayśpieszniey przeyrzeniem tych papierow, gdyż w przyszły czwartek przyniesie ściągaiącą się do nich propozycyą.

Admirał Collingwood, dowodzca Angielskiey siły na środziemnem morzu, miał kazać ogłosić wszystkie porty rzeczonego morza, które zostaią w ręku lub pod wpływem Francuzkim, w zamknięciu.

Rząd nasz zamyśla wysłać poselstwo do Abissynii. P. Salte, który towarzyszył w podrożach Lordowi Valentia, iest na to poselstwo przeznaczony. Zamiarem iest rządu, zawrzeć handlowy traktat z tem Afrykańskim królestwem, i posela iego władacy znaczne podarunki.

Pogłoska, iakoby Lord Mulgrave myślał złożyć urząd prezydenta admiralicyi, iest zmyślona.

P. Hill mianowany został przez Króla członkiem tayney rady Irlandzkiey.

W zachodnich Indyach zabrany został nasz bryg Mary przez Francuzki okręt o 22 działach. Na brygu naszem zabitych zostało w potyczce 47 ludzi, a 7 tylko zostało się przy życiu.

W Barbados uzbroiona iest wyprawa. Pomimo zamknięcia portow Amerykańskich opatrzona iest Martynika dostatecznie w żywność.

W przeszłym roku urodziło się tu 19,906

dzieci, a umarło 19.954 osob. Liczba bankructw w ostatnim połroczu wynosi w całey Anglii 522.

Z Peterzburga d. 28. Stycznia.

Wyiazd Nayiaśnieyszego Królestwa Pruskich odłożony został do 1 Lutego. Uczty z powodu bawienia tu powyższych wysokich gości były częste i wspaniałe. Onegday dała dla nich Nayiaśnieysza Imperatorowa matka bal w domu edukacyynym panien szlacheckich, a wczoray ambassador Francuzki, Xiążę Wincencyi, świetny bal i wieczerzą.

Nadzwyczayne zimno, iakiego naystarsi wiekiem ludzie nie pamiętaią, ciągle trzyma.

Będący w stolicy naszey od nowo nabytey Szwedzkiey Finlandyi deputowani, otrzymali wszyscy ordery i medale.

Wczoray przybył tu w 17 dni z Paryża goniec z listami od Hrabiego Romanzowa.

Handel w Odessie bardzo był w roku przeszłym znaczny i korzystny.

Z Narwy piszą pod d. 21 Grudnia: Przez całe lato, poki tylko żegluga otwarta była, nie zawinął do naszego portu żaden okręt z zagranicznemi towarami. Rossyyskich płodow wywiezione zaś z tuteyszego portu za 219,231 rubli.

Z Paryża d. 9. Lutego.

J. C. K. Mość zaszczycił d. 5 b. m. obecnością swoią teatr Feydeau. Orkiestra zagrała piosnkę: "Gdzież może bydź lepiey iak na łonie familii?" i cały teatr żywo przyklaskiwał.

Podług listu z Pignerol, w dolinie Luzern dało się znowu uczuć trzęsienie ziemi d. 27 Stycznia.

Z Hollandyi donoszą, że umarł w Londynie d. 27 Grudnia 1808 w 80 roku życia Karol Jenkinson, Baron Hawkesbury, Hrabia Liwerpoolu, członek tayney rady Króla Jmć W. Brytanii. Wyniesiony został na para przez P. Pitta w roku 1786, a w krotce potem odziedziczył dobra i tytuły po swoim oycu. Lubo był iednym naymniey lubionym od ludu ministrem teraźnieyszego panowania, był iednak bardzo zręcznym i dobrym mowcą. Staszemu swoiemu synowi, Lordowi Hawkesbury, aktualnemu ministrowi, który wziął po nim tytuł Hrabi Liwerpoolu, zostawił 15,000 f. szt. dochodu.

Cesarzowa odwiedziła wczoray z rana magazyn P. Piranesi, znayduiący się na placu Palais-royal. Oglądała znaywiększą uwagą kolumny woyskowe i inne, naczenia i wazony, robione w rożney wielkości i kształcie z gliny w rękodzielni zręcznego tego artysty. Nayiaśnieysza Cesarzowa oświadczyć mu raczyła, iż z naywiększem ukontentowaniem przypatrzyła się temu zbiorowi, zrobionemu z naylepszych wzorow starożytności.

P. Hedouville, pełnomocny minister przy Xciu Prymasie, który towarzyszył J. C. K. Mci do Hiszpanii, powrocił iuż do Paryża.

Marszałkowie Massena i Augereau znayduią się ciągle w Paryżu.

Dywizya Jenerała Legrand stoi tymczasowo w Metz, a Jenerała St. Cyr. w Nancy.

Z Amsterdamu d. 11. Lutego.

Woda opada Bogu dzięki w zalanych okolicach, nad którémi ciągłą Król ma staranność. W Gorcum, Gouda, Thiel, Arnheim, &c. umieszczeni są zbiegli więcey z 30 wsi mieszkańcy w koszarach i maią potem bydź po rożnych departamentach podzielonemi.

Wydane są naysurowsze rozkazy, aby żaden chciwy człowiek nie korzystał z powszechney nędzy wieśniakow i nie wydzierał im bydła. W Gorcum nie mieli przekupnie na nich względu i podnieśli żywność; lecz ukara-

no ich chciwość przez zakup i rozdawanie po taniey cenie ziemniakow, &c. Szkoda w okolicy Altony iest wielka; i tam niechcieli mieszkańcy z obawy, aby nie byli okradzeni, swych domow opuścić, gdyż w niektórych mieyscach znaleźli się niegodziwi ludzie, którzy opuszczone domy plondrowali.

Z Arnheim piszą, iż rozwożący w Oberbethiie żywność znalazł w 4 domach 19 nie żywych ludzi. Za Wickerooro zatopiła się cała familiia iednego domu; nie żywa matka trzymała ieszcze dziecię u piersi, i pies pilnował zwłokow. W Herfeld wyrzuciła woda 30 zwłokow, a w Eist nie mogą stolarze nastarczyć trumnien robić, dla pogrzebania zwłokow, które woda wyrzuca. Jedna kobieta leżała na poddaszu z niewielkim dziecięciem i została drugim rozwiązana. Leżąc 24 godzin bez opatrzenia i bez pomocy, obawiała się, aby ią siły nie odstąpiły, pożegnała się z swem dziecięciem; lecz to brało lod w usta, rozgrzewało go i napawało tym sposobem omdlewaiącą z pragnienia matkę. Wszystko troie zostali wyratowanemi i w Nimwedze pokrzepionemi.

Oprocz składek, które wszędzie są zbierane, mowią także o pożyczce miliona zł. hol. dla zapomożenia nieszczęśliwych okolic.

Chemik d'Ailly, który d. 17 p. m. przy doświadczeniu prochu pokaleczony został, przychodzi do zdrowia.

Z Berlina d. 11. *Lutego.*

Małżonka Królewicza Wilhelma otrzymała wielki, a Marszałkowa Voss mały order S. Katarzyny. Królewicz Wilhelm dostał order S. Jędrzeia brylantami wysadzany.

Krol mianował gabinetowem pismem pod d. 25 Listopada r. z. Prezydenta kamery Beyme W. kanclerzem państwa, czyli ministrem sprawiedliwości, co kraiowi naywiększe czynić powinno nadzieie.

Z Gotenburga d. 1. *Lutego.*

Jenerał Klerker, naczelny jenerał północnego woyska w Finlandyi, posłał Królowi przed cofnieniem się następuiący rapport:

Z Uleaborgu d. 25. *Listopada.*

"Lubo dla przemagaiącey siły nieprzyiacielskiey przymuszony zostałem ustąpic z prowincyi Uleaborg, co dla zupełnego niedostatku żywności byłoby procz tego nastąpić musiało; iest iednak nie małą dla mnie pociechą, iż przez układania rozeymu zyskałem na czasie i miałem 10 dni wyznaczonych do opuszczenia stolicy tey prowincyi. Poprzedniczego czasu użyłem do poprzerzynania lodu i przysposobienia statkow, dla dowiezienia żywności. Nie wątpię także, iż cała nasza artylerya i ammunicya będzie uratowana. Klęskę, którą Rossyanie przy Wirat ponieśli, przypisać iedynie należy męztwu i waleczności Pułkownika Kuterskiold i Jenerała Adlerkreuz. Pozwol mi W. K. Mość tu dodać, iż pomimo przykrego położenia w iakim się W. K. M. i woysko znaydowało, zręczność powyższego jenerała przy układaniu rozeymu uratowała go iednak od zupełnego zagarnienia, o które nieprzyiaciel nalegał.

(Pod.) *Klerker*."

Kapitan, Baron Klinkowström, pobiegł gońcem do Anglii. Do Karlskrony posłany iest rozkaz, aby flota uzbroiona i przygotowana była do działania na wiosnę. Ubogie klassy ludu w Szwecyi cierpią wielki niedostatek żywności. Do Sztokolmu przybyło przed końcem przeszłego roku kilka set Finlandczykow w naynędznieyszem stanie. W Anglii otworzono składki dla nieszczęśliwych tych wychodniow. Woysko nasze w północney Finlandyi zmnieyszone zostało do 7000 ludzi, i miało przeciw sobie 25,000 Rossyanow.

Z Kopenhagi d. 4. Lutego.

Nayiaśnieyszy Król napisał pod d. 21 Grudnia list do Xcia Chrystyana Augusta Szlewicko-Holsztyńsko-Augustenburg, dowodzącego pierwszą dywizyą woyska w Norwego, którego treść następuiąca: " Wiadomo W. X. Mci, że iest naszą wolą i zamiarem, ażeby ogółem wszelka prywatna własność iak nayściśley szanowana była w okolicach Szwedzkich, do których woyska nasze wtargną. Gdy tymczasem iest zwyczay w woysku Szwedzkim, że officerowie, podofficerowie i żołnierze posiadaią prawem własności mieszkania czyli szałasy, i mogłaby zachodzić wątpliwość, czyli własność uzbroionych przeciw nam i naszym sprzymierzyńcom ludzi, uważ ć należy iako prywatną własność; rozkazuiemy więc i stanowiemy, iż ieżeli officer, podofficer i żołnierz w przeciągu 3 tygodni po zaięciu powiatu, w którym znayduie się iego mieszkanie, złoży broń i zaręczy słowem honoru, iż nie będzie przeciw nam i naszem sprzymierzyńcom służył, tedy oddane mu zaraz iego mieszkanie zostanie i posiadać go może z wszystkiemi przywiązanemi do niego prawami. Toż samo rozciągać się ma i do woyskowych, którzy zostaią w woienney naszey niewoli, iak skoro wymienionemi zostaną. „

Poiutrze ogłoszone zostanie zaręczenie Xżniczki Ludwiki Karoliny Duńskiey, córki zmarłego następcy tronu Fryderyka, brata zmarłego Króla Chrystyana VII, z Xięciem Wilhelmem Hesko-Kasselskim, i w wieczor będzie schadzka u dworu dla 3ch pierwszych klass państwa.

D. 2 przybył do Helsingeru pierwszy statek w tym roku z żytem i inny statek pod pokoiową banderą z listami z Helsingborga.

Na Sproego w Bełcie urządzone są izby dla wygodnego przyięcia podróżnych.

Słychac, iż w Szwecyi tak wielki niedostatek panuie zboża, że w niektórych mieyscach miał się lud oburzyć; daley, że stoiąca pod czas zimy w Marstrand dywizya Angielskich okrętow oddaliła się z tamteyszego portu, obawiaiąc sie odmiany w dotychczasowych uczuciach gabinetu Szwedzkiego.

Z Jutlandyi donoszą, iż przeziębły na wpół lud, stoiącey przed tamteyszem portem Grenaae fregaty, poddał się dla zimna dobrowolnie w niewolą. Inny okręt, który także sądzą bydź Angielską fregatą, stoiący zamarzły niedaleko Cattegat, miał także z niedostatku wody posłać na ląd z propozycyą poddania się w niewolą.

Na mieysce spalonych w czasie bombardowania znakow rektora tuteyszey *szkoły* główney, dał Król dla rektora złoty łańcuch z medalem i stosownym napisem.

Wydany przez kommissyą wyrok na Jenerała Peymann i innych officerow, którzy w czasie oblężenia Kopenhagi przez Anglikow w roku 1807 nietylko niedopełnili rozkazow Królewskich, ale nawet obowiązkow żołnierza, złagodził J. K. Mość pod d. 16 Listopada w tym sposobie: Jenerałom Peymann i Bielefeld darował przez wzgląd na dawną ich służbę karę śmierci, oddalił ich od woyska bez wolności noszenia munduru i znakow, i zostawać maią do dalszego czasu w cytadeli; Jenerała Gedde, Pułkownika Beck i Podpułkownika Voigt uwolnił od więzienia i oddalił od służby; na innych zaś officerow zatwierdził wyrok kommissyi.

Od brzegow Menu d. 11. Lutego.

Woyska kontyngensu Saskiego odebrały rozkaz, aby były w gotowości do drogi.

W zamku Wirtemberskim w Ludwigsburgu wyporządzaią niektóre pokoie.

DODATEK

DO Nru. 19.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 5. MARCA 1809.

Z Nantu d. 9. Lutego.

Wczoray o godzinie 5 w wieczor wszedł na rzekę naszą bryg Jozefa, pod Kapitanem Aregnaudesu, płynący z Kaienny, z bawełną, pieprzem, goździkami, &c. Statek ten uzbroiony przez P. Grammont, &c. wypłynął był d. 31 Października z Bordeaux do rzeczonego mieysca.

Do Orientu zawinęły dwa okręty z Martyniki, a ieden z Bordeaux. Do Brestu zawinął także d. 28 Stycznia okręt z Gwadelupy z osadowemi towarami.

Z Berna d. 8. Lutego.

Ambassador Francuzki, P. Talleyrand, widział się w tych dniach z nowym Landmanem, P. Afry, w Fryburgu. Podroż ta dała powod do pogłoski, iż rzeczony ambassador przeniesie się do Fryburga; lecz zdaie się, że mieszkać będzie iak dawniey w Bernie i zieżdżać tylko, ile razy wypadnie mu potrzeba, do Fryburga.

Zapewniaią, że uwięziony Opat S. Urbana, udał się o instancyą do Francuzkiego ambassadora.

Landman doniosł Kantonom przez okólnik pod d. 21 Stycznia o żądaniu Francuzkiego ambassadora, tyczącego się werbunku, dodaiąc, iż wyznaczone są na to nowe summy, i że J. C. K. Mość pragnie widzieć Szwaycarskie regimenta w zupełności.

Z Hanau d. 10. Lutego.

Przeszłey nocy przywiozł goniec stoiącemu tu Jenerałowi Oudinot rozkaz, aby iego korpus udał się niezwłocznie do Augsburga. Dziś po południu przedawane w Frankforcie były więcey daiącem wybrakowane konie od jazdy i dział tego korpusu, a z rana zaraz udały się regimenta w drogę do przeznaczonego mieysca.

Z Berlina d. 18. Lutego.

Odebraliśmy w tych dniach wiadomość że Nayiaśnieysi Królestwo powrócili d. 8 w wieczór w dobrem zdrowiu z Peterzburga do Memlu. Odprowadzili ich aż do tego mieysca Imperatorski Jenerał porucznik, Hrabia Liewen i Pułkownik Gorgolin. Pożegnawszy obudwoch, udali się Królestwo nazaiutrz do Królewca. D. 28 b. m. odprawią uroczysty wiazd do Berlina, do czego czynione iuż są przygotowania.

D. 8 wszedł do Wrocławia idący z Prus regiment piechoty Courbier.

Rozmaite Wiadomości.

Wiadomo, iż Angliey naypierwsi wy-

należli i zaprowadzili żelazne rynny, na których ieden koń ciągnie brykę, do którey inaczey potrzebaby 4 konie zaprządź. Korzyść składa się na tem, iż koła toczące się po żelazie nie zarzynaią się w ziemi. Podobne rynny wozowe zaczenaią teraz w Czechach i w Morawii robić, i wątpić nie należy, że się dobrze udadzą.

List iednego Duńczyka z Rzymu pod d. 19 Grudnia 1808 wyraża:

"Dania pysznić się może z bawiących teraz w Rzymie Duńczyków. Zoega nasz iest bez zaprzeczenia naybiegleyszym z żyiących teraz badaczow starożytności. Uczone iego pisma ziednały mu w uczonym świecie szacunek i powagę, o których skromny ten mąż sam tylko wiedzieć nie chce. Jego topografiia dawnego Rzymu iest nayszacownieyszem dziełem naszego wieku, a pismo iego o Koptach prawdziwem arcydziełem w swym rodzaiu. Duński nasz Praxiteles, Thorwaldsen, iest podziwieniem wszystkich artystow. Kolosalny iego Mars chwalony iest powszechnie iako doskonałe arcydzieło, i iak tylko polepszą się czasy, zdobić zapewne będzie Królewski lub Cesarski iaki pałac. Teraz pracuie dla Królewicza następcy Bawarskiego nad Adonisem. Wspomniony Królewicz zamowił u Kanowy Wenerę i chce do niey mieć Adonisa roboty Thorwaldsena, i dla tego iedynie nie kupił iego Marsa. Słodki i lubiący kunszta rząd Duński wspiera utalentowanego młodego tego człowieka, bo inaczey nie potrafiłby zastąpić wydatkow swey sztuki. Gdyby woyna nie przerywała kommunikacyi wodą między Daniią i Włochami, iuż zdobiłyby nowy zamek Chrystyansburg płaskorzeźby z białego Karrarryyskiego marmuru ręki Thorwaldsena. Dla Hrabiny Schmelmann ukończył chrzcielnicę, która zdobić ma kościoł w Brahe-Trolleburg. Cztery płaskorzeźby, które otaczaią w kształcie ołtarza zrobioną tę chrzcielnicę, są nader zachwycaiące. Pierwsza wyobraża S. Jana, chrzczącego Chrystusa; druga naszego wybawiciela, który woła do siebie niewinne dziatki; ostatnia zaś unoszących się w obłokach 3 Aniołow.

Postrzeżenia meteorologiczne na gwiazdopatrzni Krakowskiey w miesiącach Lutym i Marcu 1809.

Luty.	Stopnie Barometru.	Zewnątrz ku półn. stopnie Termo.	Wewną. ku połud. stopnie Termo.	Ku północy stopnie Hygro.
	27. 4. 8	— 5. 9	— 2. 7	139
26	4. 2	— 1. 8	— 1. 3	106
	3. 8	— 1. 2	— 2. 5	103
	27. 5. 4	— 3. 3	— 2. 2	68
27	5. 4	— 0. 8	— 0. 6	125
	5. 1	— 1. 8	— 0. 6	106
	27. 5. 0	— 1. 3	— 1. 0	48
28	4. 9	— 1. 3	— 0. 5	51
Ma-	4. 7	— 1. 3	0. 0	49
rzec.	27. 4. 6	† 1. 8	† 0. 5	49
1	4. 6	† 2. 4	† 0. 8	49
	4. 8	† 2. 4	† 1. 5	58
	27. 7. 3	— 2. 0	— 1. 3	132
2	8. 6	— 2. 8	† 1. 0	183
	8. 9	— 2. 9	† 1. 0	183
	27. 10. 3	— 6. 0	0. 0	116
3	10. 3	— 1. 8	— 0. 5	120
	9. 5	— 1. 0	0. 0	154

DONIESIENIA.

Zgromadzenie Miłosierdzia, i banku Pobożnego Krakowskiego zatrudniaiące się ubostwem potaiemnie cierpiącem, a przez niedołężność lub wstyd żebrać publicznie nie mogącem, iest przekonanem: iż wielu przyiacioł ludzkości szlachetną czułością tkliwego powodowani serca, chcieliby tym cichym nędzarzom sprawić iaką ulgę, ale im sposobności brakuie, i drogi, którąby to wykonać? nie wiedzą. — Otoż zgromadzenie, z powołania swego przemyśliwaiące nad pomnożeniem zbawiennych ofiar z tego ustanowienia wypływaiących, dla ułatwienia, trzy podaie następuiące sposoby:

1) Ktoby chciał iakową czynić ofiarę, czy na raz ieden, czy na iaki czas od siebie upodobaną, raczy się zgłosić, czy słownie, czy listownie do niżey podpisanego w Krakowie przed Hauptwachem pod Nr. 264 mieszkaiącego, od którego otrzyma listę urzędnikow z miłości bliźniego bezpłatnie w tem zgromadzeniu pracuiących, z wyrażeniem mieysca, i liczby domu ich pomieszkania. Z tey listy wybierze sobie osobę, w którey ma zaufanie, na iey ręce łaskawą przeszle ofiarę i kwit drukowany odbierze. Ze zaś ofiara celu przeznaczonego niezawodnie doydzie, Zgromadzenie z ręcza.

2) Jest wiele nędznych płci oboiey osób, wyższego, i niższego stanu wstydzących się żebrać, których nazwiska samemu zgromadzeniu do sekretu w tem nayściśleyszego obowiązanemu, iako od niego, iie możności w spieranych, są tylko wiadome. Lecz z tych są ieszcze niektóre dosyć zdrowe, i do pracy lub usługi iakieykolwiek przecie ieszcze zdatna; ale że stosownie do swey zdatności, bez winy swey, mieysca nie maią; dla tego nieszczęśliwe, i łzami tylko rzewnemi potaiemnie wylanemi zamiast pokarmu zasilać się codziennie muszą.

Zgromadzenie w tem iest przymuszone żądać pomocy JJ. WW. WW. Państwa i Obywatelow, iako i Professyonistow, po miastach, miasteczkach, iako i wsiach, tudzież włościanow w całey prowincyi zostaiących, aby potrzebuiąc do iakieykolwiek większey lub też i nayrnnieyszey usługi, albo pracy, osoby płci męzkiey, lub żeńskiey, raczyli zgłosić się do niżey podpisanego listownie, opisuiąc iakiey zdatności? do czego, i iak prędko takiey osoby potrzebuią? wyrażaiąc oraz przez iaką sposobność żądana osoba do mieysca przeznaczonego dostać się może? Niżey podpisany otrzymuie ich reiestr z opisaniem liczby, lat zdatności do iakiey pracy, zdrowia teraźnieyszego, stanu przed ubostwem, mieysca urodzenia i mieysca ich przytułku. Są to takie osoby, które za samo pożywienie siebie i odzienie podług stanu przyzwoite służyć i pracować gotowe, resztę nadgrody w spaniałości swych dobroczyńcow zostawuiąc, a przeyście ich przez tak przykrą, i doskwieraiącą nędzy potaiemney szkołę, ich wierności, i wdzięczności ku swym dobrodzieiom pewną będzie rękoimią. Szlachetne zaś dusze znaydą w tem lubą dla siebie porę wykonania heroicznego, i ludzkość zdobiącego czynu.

Niżey podpisany przyrzeka, że tylko taką nadsuwać będzie osobę, w którey, podług opisu do siebie przesłanego żądane dostrzeże przymioty, a nieznayduiąc w swym reiestrze takiey, odpisze, iż iey nie ma. To sobie tylko imieniem całego zgromadzenia swemu pierwiastkowemu ustanowieniu zawsze wiernego, iak nayuroczyściey waruie: aby czy pisząc o żądaną przez siebie osobę, czy ią sobie nadesłaną przyymuiąc, sekret o iey nędznym stanie iak nayściśley zachowany na zawsze został; w czem się charakterowi każdego Pana, lub Pani, obywatela, lub włościanina gospodarza zupełnie ufa.

3) Ktoby pierwszego, lub drugiego sposobu użyć nie mogł albo nie potrzebował, od trzeciego przez miłość bliźniego wymowić się nie powinien, to iest: umieiący czytać, i rozumieć, aby przynaymniey innym to uwiadomienie tłumaczył, a przez to do użycia pierwszego lub drugiego sposobu nakłaniał. Co do tego zgromadzenie naywiększą pokłada nadzieię w WW. Pasterzach dusz, iako i ich namiestnikach, tudzież wszystkich innych ducha ludzkości pełnych, spodziewaiąc się, iż ci uczuią moc tey prawdy: *Cobyś chciał, aby tobie kiedyżkolwiek czyniono, uczyń teraz dla braci twych*, ludzi, a zatem iż o iey skutek postaraią się troskliwie.

X. Dominik JK. Markiewicz, Prezes.

Dziedzic teraźnieyszy, bywszych dóbr kameralnych Długakościelna, z przyczyny, że zadaleko maiąc pomieszkanie swoie, dozor gospodarski nad temiż dobrami iest mu bardzo trudny, udecydował się rzeczone dobra na dnia 18 Marca roku bieżącego po południu w Lublinie, albo licytando przez C. K. Forum Nobilium, lub też od ręki sprzedać. Te dobra są na trzy mile od Warszawy, a iedną ćwierć mili od Okuniewa w Galicyi Zachodniey w Cyrkule Siedlec im położone. Też składaią się z trzech wsi, to iest Długiey Kościelney, Skrudy, Zasawki cum Attinentiis, oprocz tego należy do nich 3300 morgi w lasu. Sprzedaż tychże dóbr też same warunki co i kontrakt kupna od naywyższey kamery nadworney potwierdzony, zawiera dla tego też:

a) Pretium takowych dóbr iest na 81,010 zł. ryń. położone. — b) Do złożenia wadium

żada się 20,000 zł. ryń. — c) 40,505 zł. ryń. pozostaną ratami do wypłacenia, która (to od woli kupującego, albo bankocetlami, albo w oznaczonych obligacyach maią bydź wypłacone, reszta zaś ma bydź przed obięciem dóbr w gotowiźnie wyliczona. — d) Wysiew oziminy iest do 81 1/4 korcy pszenicy i żyta, co się zaś tyczy wysiewu iarzyny to będzie do tego potrzebne zboże dane, rownież. — e) Dwa kotły (nowe miedziane do gorzelni razem z innemi sprzętami gospodarskiemi, będą dodane. Dobra te mogą bydź każdego czasu w posiadłość obięte. Dla zasiągnienia wszelkich innych (wiadomości, obaczenia inwentarza i mappy od tych dóbr, można się do Pana Kudlickiego Adwokata Foralnego Lubelskiego udać.

Z Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa niniejszymi się publicznie zawiadomia, iż tuteyszy Krawiecki cech, podał prożbę o licytacyą swego domu cechowego, w ulicy Szpitalney pod Nr. 567 i 568 położonego. Gdy taż na takową prożbę dozwoloną została, więc się do tego dzień 15 Marca r. b. po południu o godzinie 3 w tuteyszym Ratuszu przeznacza, kwota zaś 3303 zł. ryń. 31 kr. za cenę fiskalną się kładzie, i chęć maiącym kupicielom do wiadomości podaie, iżby się — a) 10 procentowym wadium zaopatrzyli, i to w czasie licytacyi przy protokule złożyli, aby, — b) Przypadaiącą kupna summę lub w przeciągu dni 14 w Sądzie nieochybnie złożyli, albo się względem pozostałey na tym domu zabezpieczoney części z starszemi cechowemi porozumieli, gdyż w przeciwnym razie na koszt niedbałego kupiciela, nowa licytacya przedsięwzięta zostanie, wreszcie — c) Wszyscy do tego domu iakowekolwiek pretensye maiący nie czekaiąc osobnego Edyktu pod przepadkiem takowych pretensyy wcześnie zgłosić się powinni.

Gollmayer.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 24 *Stycznia* 1809.
Gross Sekr.

Ponieważ przy trzymaney licytacyi Słomnickiey Plebanii w Cyrkule Krakowskim na dniu 2go Lutego nikt się nie zgłosił, więc powtorna licytacya na dzień 15 Marca r. b. wypisuie się; taż licytacya odprawiać się będzie w Słomnikach, w dzierżawę na ieden rok, to iest od 24 Marca 1809 aż do d. 24 Marca 1810 wypuszczona, pretium fisci iest 479 *zł.* ryń. 8 4/8 kr. ochotę maiący zadzierżawienia musi 10tą część wadium przed licytacyą złożyć i dzierżawca iest obowiązany grunta, które nie są obsiane (swoim (ziarnem i kosztem obsiać. Co się do (powszechney wiadomości podaie.

Przez C. K. Galicyyskie kraiowe Gubernium wypisuie się (konkurs dla osadzenia urzędu syndyka przy magistracie Sokalskim w cyrkule Zołkiewskim z pensyą roczną 300 zł. ryń. do końca miesiąca Lutego roku następuiącego z tym dodatkiem: że ci konkurenci, który tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea, i zaświadczeniami swey moralności opatrzone prożby, ieszcze przed skończeniem wyż wspomnionego czasu do cyrkularnego urzędu Zołkiewskiego podawać maią.

W Lwowie dnia 23 Grudnia 1808.

Obwieszczenie z strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium.

Ponieważ urząd konsyliarza przy magistracie Lwowskim z pensyą roczną 800 zł. ryń. zawakował; a zatym czyni się niniejszym powszechnie wiadomo, że ci, którzy tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe podług przepisu urządzone prożby do magistratu Lwowskiego do 20go miesiąca Lutego r. b. iako do końca czasu konkursowego nieomylnie podać maią, gdyż przy osadzeniu tegoż mieysca, poźniey podane prożby żadnego nie znaydą względu.

W Lwowie dnia 7 Stycznia 1809.

Przez C. K. Galicyyskie kraiowe Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia urzędu Syndyka przy magistracie Kołomieyskim, w Cyrkule Stanisławowskim z pensyą roczną 300 zł. ryń. do 6go Marca r. b. z tym dodatkiem, że ci konkurenci, którzy tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniami swey moralności opatrzone prożby ieszcze przed skończeniem wyż wspomnionego terminu do Cyrkularnego urzędu Stanisławowskiego podać maią. W Krakowie d. 16 Lutego 1809.